

Sygn. akt II CZ 87/06

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Helena Ciepła (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa "S." Spółki Akcyjnej

z siedzibą w P.

przeciwko M. B.

o zapłatę,

i z powództwa wzajemnego M. B.

przeciwko "S." Spółce Akcyjnej z siedzibą w P.

o zapłatę

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 listopada 2006 r.,

zażalenia pozwanego - powoda wzajemnego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 stycznia 2006 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy – Sąd Gospodarczy w P. – po rozpoznaniu sprawy z powództwa S. S.A. w P. przeciwko M. B. o zapłatę oraz z powództwa wzajemnego M. B. przeciwko S. S.A. w P. o zapłatę – wyrokiem z dnia 31 marca 2005 r. z pozwu głównego zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 351 536,56 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 czerwca 2003 r., umorzył postępowanie odnośnie do kwoty 268 405,86 zł, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo, natomiast z pozwu wzajemnego zasądził od pozwanego wzajemnego na rzecz powoda wzajemnego kwotę 24 812,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 sierpnia 2003 r., umorzył postępowanie odnośnie do kwoty 26 181,91 zł i w pozostałej części powództwo oddalił.

W apelacji od tego wyroku pozwany - powód wzajemny M. B. podniósł zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu Okręgowego z treścią zebranego materiału oraz naruszenia art. 6, art. 61 zd. drugie i art. 65 k.c. W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej powództwa głównego, uwzględnienie roszczenia o zapłatę za nieodebrane części zamienne do samochodów marki Skoda w kwocie 359 376,01 zł i zasądzenie od pozwanego wzajemnego kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2006 r. Sąd Apelacyjny odrzucił tę apelację, stwierdzając, że nie czyni ona zadość wymaganiom określonym w art. 368 § 1 pkt 1 k.p.c., ponieważ nie zawiera wskazania, czy wyrok został zaskarżony w całości czy w części. Również wniosek apelacji nie został sformułowany w sposób jednoznaczny, gdyż z jego treści nie wynika, na czym miałyby polegać zmiana wyroku w części dotyczącej powództwa głównego. Zakresu zaskarżenia nie można natomiast domniemywać, skoro w części nieobjętej zaskarżeniem wyrok staje się prawomocny. Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanego - powoda wzajemnego wyjaśnił, że wnioski apelacji zmierzają do dokonania wzajemnych potrąceń, jednak oświadczenie to pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią wniosków apelacyjnych, w których jest mowa o uwzględnieniu roszczenia pozwanego - powoda wzajemnego. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny na podstawie art.

373 w związku z art. 370¹ k.p.c. odrzucił apelację jako niespełniającą wszystkich wymagań określonych w art. 368 § 1 pkt 1-3 i pkt 5 k.p.c.

W zażaleniu pozwany-powód wzajemny wniósł o uchylenie powyższego postanowienia, zarzucając, że jest ono wynikiem skrajnego formalizmu, nieznajdującego uzasadnienia w przepisach postępowania. Podniósł, że zakres zaskarżenia apelacyjnego ustala się z uwzględnieniem wniosków apelacji, jej uzasadnienia, jak również całokształtu sprawy oraz że wskazany przez niego w apelacji zakres zaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego nie powinien nasuwać żadnych wątpliwości. W odpowiedzi na pozew główny podniósł bowiem zarzut potrącenia kwoty 359 376,01 zł stanowiącej równowartość nieodebranych przez powoda-pozwanego wzajemnego części zamiennych, którego Sąd Okręgowy nie uwzględnił, i tego właśnie rozstrzygnięcia dotyczy wniesiona apelacja. Nie zachodzi zatem sprzeczność między treścią wniosku apelacyjnego a wyjaśnieniami pełnomocnika złożonymi na rozprawie apelacyjnej, gdyż uwzględnienie roszczenia jest tożsame w skutkach z uznaniem skuteczności podniesionego zarzutu potrącenia, tylko zasadne roszczenie można bowiem potrącić z roszczeniami strony przeciwnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 368 § 1 k.p.c., apelacja powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: 1) oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości czy w części, 2) zwięzłe przedstawienie zarzutów, 3) uzasadnienie zarzutów, 4) powołanie, w razie potrzeby, nowych faktów i dowodów oraz wykazanie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później, 5) wniosek o zmianę lub o uchylenie wyroku z zaznaczeniem zakresu żądanej zmiany lub uchylenia. Apelacja sporządzona przez adwokata lub radcę prawnego, niespełniająca wymagań określonych w art. 368 § 1 pkt 1-3 i pkt 5, ulega – jak wynika z art. 370¹ k.p.c. – odrzuceniu bez wzywania do usunięcia tych braków. Trzeba jednak podkreślić, że wymagania apelacji przewidziane w art. 368 § 1 pkt 1-3 i pkt 5 k.p.c. są spełnione, jeżeli wynikają z jakiegokolwiek jej elementu (zob.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., I CZ 31/0, niepubl.). Rację ma zatem żalący wywodząc, że wymagania te można uznać za spełnione, jeżeli zakres zaskarżenia apelacyjnego wynika w sposób niebudzący wątpliwości z treści wniosków oraz uzasadnienia apelacji.

W niniejszej sprawie żalący przedstawił do potrącenia z wierzytelności objętej żądaniem pozwu głównego kwotę 359 376,01 zł, stanowiącą równowartość nieodebranych przez powoda-pozwanego wzajemnego części zamiennych. Sąd Okręgowy uznał stanowisko żalącego co do rozliczeń w zakresie części zamiennych za niezasadne, wobec czego nie uwzględnił zarzutu potrącenia i uwzględnił powództwo główne do kwoty 351 536,56 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 czerwca 2003 r. W apelacji żalący wskazał, że wnosi o zmianę wyroku w części dotyczącej powództwa głównego i uwzględnienie roszczenia o zapłatę za nieodebrane części zamienne w kwocie 359 376,01 zł. Na rozprawie apelacyjnej natomiast pełnomocnik żalącego wyjaśnił, że wniosek apelacji zmierza do zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa w konsekwencji umorzenia wzajemnych roszczeń z uwagi na dokonane potrącenie (k. 1432). Trzeba zgodzić się z oceną Sądu Apelacyjnego, że zgłoszony w apelacji wniosek o zmianę wyroku nie został precyzyjnie sformułowany, jednak jego treść w powiązaniu z uzasadnieniem przedstawionych zarzutów pozwalała odczytać zakres zaskarżenia. Wiadomo, że uwzględnienie podniesionego zarzutu potrącenia kwoty 359 376,01 zł musiałoby prowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa głównego, i o taką właśnie zmianę wyroku chodziło żalącemu, co w sposób wyraźny wyjaśnił jego pełnomocnik na rozprawie apelacyjnej.

Oznaczenie zakresu zaskarżenia służy rozpoznaniu sprawy przez sąd drugiej instancji w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.). Skoro zakres ten – mimo nieprecyzyjnego sformułowania wniosku apelacji o zmianę wyroku – nie budził wątpliwości, nie było podstaw do odrzucenia apelacji, zwłaszcza po odebraniu od pełnomocnika dodatkowych wyjaśnień na rozprawie apelacyjnej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.